

Dosarul nr. 2ra-239/2023
2-19100904-01-2ra-09022023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud. E. Silivestru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Emilia Railean,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Emilia Railean
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz”, intervenient accesoriu
Cooperativa de Producție „Portal” privind obligarea reamplasării conductei de gaz,
încasarea prejudiciului material,
împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de Emilia Railean și s-a menținut hotărârea din 31 mai 2022 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 28 mai 2019, Nadejda Railean, acționând în interesele reclamantei Emiliei Railean, în temeiul procurii nr.13700 din 20 iunie 2018, a semnat și depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Chișinău-Gaz” cu privire la obligarea reamplasării conductei de gaz, încasarea prejudiciului material în mărime de 18 285,66 de lei și a cheltuielilor de judecată în cuantum de 7 748 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, în anul 2004 în baza proiectului de execuție nr. 031.P-RGI, SRL „Chișinău-Gaz” a efectuat lucrările de instalare a rețelelor aeriene de gaze naturale la casa de locuit individuală, situată în mun. Chișinău, com. Bubuieci, str. Școlii nr. 19/1, ce îi aparține cu drept de proprietate privată.

A menționat că, în luna ianuarie 2018 a depistat că, peretele portant din partea interioară și exterioară a casei sale de locuit, pe care a fost instalată țeava metalică a rețelei de gazificare, s-a fisurat, iar pentru a înlătura această defecțiune, este necesar să fie efectuate lucrări de reparație, inclusiv și lucrări de termoizolare a peretelui deteriorat. Aceste lucrări pot fi efectuate după reamplasarea conductei de gaze naturale de presiune joasă cu d-32 mm, care trece pe fațada casei sale.

A consemnat că, în luna mai 2018 s-a adresat către administrația SRL „Chișinău-Gaz” și a solicitat reamplasarea conductei de gaze naturale. Pentru efectuarea acestor lucrări administrația SRL „Chișinău-Gaz” a solicitat să achite 1590 de lei pentru elaborarea unui nou proiect. A achitat în două tranșe din suma solicitată, fapt ce se confirmă prin chitanțele nr. UA18261 din 25 mai 2018 și nr. UA18518 din 05 iunie

2018.

A mai indicat că, pentru efectuarea lucrărilor de reamplasare a rețelei de gazificare, SRL „Chișinău-Gaz” a solicitat să achite încă 15000 de lei, cu ce categoric nu este de acord. A refuzat să achite această sumă pe motiv că, lucrările de instalare a rețelei de gazificare au fost achitate în volumul deplin în anul 2004, iar în urma acestor lucrări, care au fost efectuate de către pârât necalitativ, s-a fisurat peretele portant al casei sale de locuit. Fără achitarea sumei de 15000 de lei, pârâtul a refuzat să efectueze lucrările de reamplasare a rețelei de gazificare.

A subliniat că, pentru a stabili cauza deteriorării imobilului s-a adresat către expertul judiciar în construcții Anatol Achimov, cu demers, prin care a solicitat efectuarea expertizei extrajudiciare în domeniul cercetării documentelor constructive.

Prin raportul de expertiza nr. 299 din 24 iulie 2018, întocmit de către expertul Anatol Achimov, s-a constatat că: 1) În urma instalării rețelei de gazificare la bunul imobil expertizat, s-au produs defectele tehnice, care sunt caracterizate ca fisuri orizontale și verticale pe pereții portanți cu un rost ce variază de la 2 mm la 12 mm; 2) Rețeaua de gazificare, amplasată pe lângă casa de locuit expertizată, de facto nu corespunde datelor din proiectul de execuție nr. 031.P-RGI; 3) Mărimea prejudiciului material, cauzat bunului imobil, constituie 18285,66 de lei.

A invocat că, la 08 februarie 2019 s-a adresat către SRL „Chișinău-Gaz” cu cerere prin care a propus pârâtului să reamplaseze cu titlu gratuit conducta de gaze, ținându-se cont de faptul că, din vina lucrătorilor SRL „Chișinău-Gaz”, care au încălcat proiectul de execuție nr. 031.P-RGI, i-a fost cauzat un prejudiciul material în sumă de 18285,66 de lei. La cerere a anexat copia raportului de expertiză din care rezultă că, imobilul s-a deteriorat în urma lucrărilor de instalare a rețelei de gazificare, efectuate cu încălcarea documentației de proiectare.

A adăugat că, SRL „Chișinău-Gaz” a refuzat să efectueze cu titlu gratuit reamplasarea rețelei de gazificare, motivând că nu a efectuat anterior lucrări de montare a conductei de gaze la casa de locuit, situată în mun. Chișinău, com. Bubuieci, str. Școlii nr. 19/1, fapt ce se confirmă prin răspunsul pârâtului, înregistrat cu nr. 305 din 06 martie 2019.

A menționat că, în anul 2004 era în vigoare Legea nr. 136 din 17 septembrie 1998 „Cu privire la gaze”, iar, conform art. 19, art. 20, art. 21 din legea nominalizată, doar titularul de licență pentru transportul sau distribuția de gaze a fost în drept să efectueze lucrările de montare a rețelelor de gaze naturale. Titularul de licență pentru distribuția de gaze naturale în raza teritorială mun. Chișinău în anul 2004 a fost SRL „Chișinău-Gaz”. Deci, potrivit acestei Legi (art. 20, art. 21), lucrările de construcție a conductelor de gaze se efectuau de către titularul de licență doar în cazul încheierii unui acord cu proprietarul sau cu beneficiarul dreptului de folosință asupra terenului pe care urmează să se efectueze aceste lucrări. Astfel, faptul încheierii în anul 2004 între reclamantă și titularul de licență SRL „Chișinău-Gaz” a unui acord în privința instalării rețelelor de gazificare la casa de locuit individuală, situată în mun. Chișinău, com. Bubuieci, str. Școlii nr. 19/1, se confirmă prin proiectul de execuție nr. 031.P-RGI.

A mai menționat că, operatorul de sistem SRL „Chișinău-Gaz”, fiind antreprenorul, angajat de clientul Emilia Railean, trebuia să execute instalația de racordare în conformitate cu proiectul de execuție nr. 031.P-RGI și să-i transmită aceste lucrări fără viciu material sau juridic. Iar, din motiv că, antreprenorul a instalat conducta de gaze cu încălcarea proiectului de execuție, în anul 2018 s-a deteriorat imobilul său,

prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 18285,66 de lei, fapt ce se confirmă prin raportul de expertiză nr. 299 din 24 iulie 2018.

A mai susținut că, din motiv că pârâtul a refuzat să rezolve problema pe cale amiabilă, a fost nevoită să comande expertiza în domeniul cercetării documentelor constructive și să se adreseze cu acțiune în instanța de judecată. Astfel, din vina pârâtului a suportat cheltuieli de judecată, compuse din plata pentru efectuarea expertizei în sumă de 4 200 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 de lei și taxa de stat în sumă de 548,60 de lei, în total 7 748,60 de lei.

În temeiul art. 15 alin. (1), 16 alin. (1) lit. b), g), 19 alin. (1), alin. (2), alin. (5), 1352, 1354, 1366 din Codul civil, a solicitat obligarea pârâtului SRL „Chișinău-Gaz” să reamplaseze cu titlu gratuit, conform proiectului de execuție, conducta de gaze naturale la casa de locuit individuală situată în mun. Chișinău, com. Bubuieci, str. Școlii nr. 19/1, încasarea de pârâtul SRL „Chișinău-Gaz” în beneficiul Emiliei Railean a sumei de 18 285,66 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin deteriorarea casei de locuit individuală situată în mun. XXX, com. XXXX, str. XXX nr. XX/1, ce îi aparține cu drept de proprietate privată și încasarea de la SRL „Chișinău-Gaz” a cheltuielilor de judecată în sumă de 7 748 de lei (f.d. 5/6, Vol.I).

Prin încheierea protocolară a instanței de judecată din 26 iulie 2021, a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Cooperativa de Producție „Portal” (f.d. 109, Vol. I).

La 22 noiembrie 2021, în ședința de judecată, a fost auditat în calitate de martor Nadejda Railean, care a declarat, că nu ține minte data și anul, a scris cerere către SRL „Chișinău-Gaz” în privința gazoductului principal, ca să mute țeava de pe perete, deoarece a crăpat. S-a solicitat să achite 400 și ceva lei, după care a venit acasă o domnișoară de la SRL „Chișinău-Gaz” care a spus că este inginer, și i s-a comunicat că pentru a schimba țeava principală trebuie să facă un proiect care va costa 1000 și ceva lei și pe urmă o să îi spună cât va costa mutarea țevei. Ulterior, aproximativ peste o lună a sunat și i s-a comunicat că proiectul este gata, dar va trebui să achite integral suma de 15 000 de lei pentru lucrările efectuate de ei, pentru a muta contorul și țevile. Nefiind de acord s-a adresat la avocat care i-a spus că urmează a fi efectuată expertiza.

Prin hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Emilia Railean împotriva SRL „Chișinău-Gaz”, intervenient accesoriu Cooperativa de producție „Portal” privind obligarea reamplasării conductei de gaz, încasarea prejudiciului material (f.d. 155, 161/166, Vol.I).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 02 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocatul Scrob Mihail, în numele și interesele Emiliei Railean a declarat apel nemotivat, iar la 19 septembrie 2022 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 31 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 158/159; 177/180, Vol. I).

Prin decizia din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Emilia Railean și s-a menținut hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.196; 197/205, Vol.I).

La 27 ianuarie 2023, Emilia Railean a depus recurs împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei spre judecare în ordine de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe

parcursul examinării cauzei în prima instanță cât și în instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume nu au aplicat prevederile art. 19 alin. (1) lit. c) alin. (2), art. 21 alin. (1) a Legii nr. 136 din 17 septembrie 1998 „Cu privire la gaze”, care a fost în vigoare la data instalării de către Cooperativa de Producție „Portal” sub supravegherea tehnică a titularului de licență SRL „Chișinău-Gaz” a conductei de gaze la casa mea de locuit, nu au aplicat prevederile art. 61 alin. (3), alin. (4), art. 74 alin. (6), art. 761 alin. (5) a Legii nr. 108 din 27 mai 2016 „Cu privire la gazele naturale”, care a fost în vigoare la data înaintării acțiunii, nu au aplicat prevederile art. 936, art. 948 alin. (1) alin. (3), art. 958 alin. (3), art. 959, art. 960 alin. (1) alin. (2) din Codul civil (versiunea în vigoare până la modernizarea Codului civil), care a fost în vigoare la data instalării de către Cooperativa de Producție „Portal” sub supravegherea tehnică a titularului de licență SRL „Chișinău-Gaz” a conductei de gaze la casa de locuit, la fel, care a fost în vigoare la data depistării de către mine a viciului ascuns asupra lucrărilor executate de antreprenor.

A mai susținut că, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (4) din Codul civil modernizat, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților pe contractul de antrepriză încheiat în anul 2005 între recurenta Emilia Railean, în calitate de client, și intimatul SRL „Chișinău-Gaz” în calitate de antreprenor. Acel fapt, că contractul de antrepriză în baza căruia a fost montată conducta de gaze la casa de locuit a fost încheiat în anul 2005 între recurentă și intimata SRL „Chișinău-Gaz”, dar nu cu Cooperativa de Producție „Portal”, circumstanțe ce rezultă din cererea de tip blancheta din 20 decembrie 2005 „Privind încheierea Contractului de supraveghere tehnică cu SRL „Chișinău-Gaz”, prezentată în calitate de probă de intimat.

A mai menționat că art. 936 alin. (1), (2) din Codul civil (art. 1334 alin. (1) alin. (2) din Codul civil modernizat), stipulează că, în cazul când antreprenorul nu efectuează prestația personal, el conservă supravegherea și răspunderea în orice caz. Astfel, prin cererea din 05 octombrie 2019, avocatul său a solicitat ca prima instanță să oblige SRL „Chișinău-Gaz” să prezinte în calitate de probă Contractul de supraveghere tehnică, însă, cererea avocatului a fost ignorată, iar contractul solicitat nu a fost prezentat și nu a fost examinat în ședința de judecată.

Reieșind din cele menționate, a conchis că aprecierea probelor de către prima instanța și instanța de apel a fost arbitrară, iar erorile comise la examinarea acestui litigiu au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și anume „Dreptul la un proces echitabil” prevăzut în art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale și art. 1 „Protecția proprietății” din Primul Protocol Adițional la Convenție.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 03 noiembrie 2022.

Totodată, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.9736 (f.d. 206), la 13 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 03 noiembrie 2022, însă, date privind

recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

Prin urmare, recursul declarat de către Emilia Railean, împotriva deciziei la 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 09 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimă SRL „Chișinău–Gaz”, precum și intervenientului accesoriu Cooperativa de Producție „Portal”, copia recursului declarat de către Emilia Railean, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.223).

La 20 februarie 2023, SRL „Chișinău–Gaz” a depus referință prin care a solicitat să fie declarat inadmisibil recursul depus de către Emilia Railean, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.228/234).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către Emilia Railean, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Emilia Railean, este admisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, la 28 mai 2019, Nadejda Railean, acționând în interesele Emiliei Railean, în temeiul procurii nr.13700 din 20 iunie 2018 (f.d.28, Vol.I), a semnat și depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz”, intervenient accesoriu Cooperativa de Producție „Portal” privind obligarea reamplasării conductei de gaz, încasarea prejudiciului material (f.d.5/6, Vol.I).

Prin hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Emilia Railean (f.d. 155, 161/166, Vol.I).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 02 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.157, Vol.I), avocatul Mihail Scrob, acționând în interesele Emiliei Railean, a declarat apel nemotivat (f.d.158/159, Vol.I), iar la 19 septembrie 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 31 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral acțiunea depusă de Emilia Railean (f.d.177/180, Vol.I).

Prin decizia din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Emilia Railean și s-a menținut hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.196, 197/205, Vol.I).

În conformitate cu prevederile art. 360 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare apel părțile și alți participanți la proces, iar potrivit art. 365 alin. (3) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său. În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire

Conform art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei,

apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Conform art.374 alin.(4), lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după primirea cererii de apel, poate dispune încetarea procedurii de apel din oficiu sau la cerere, dacă se constată că, cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Conform art. 75 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, persoanele fizice pot fi reprezentate în instanța de judecată de către soț/soție, părinți, copii, frați, surori, bunei, nepoți dacă aceștia sînt licențiați în drept și sînt împuterniciți printr-o procură autenticată notarial.

În conformitate cu art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În același timp, art.81 Codul de procedură civilă stabilește că, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Articolul 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 prevede că, împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidentă. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr. 158 din 28 februarie 2013, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sunt documente de strictă evidentă, care confirmă împuternicirile acestora.

Potrivit pct. 6 sub pct. 2) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 158/2013, pe versoul mandatului avocatului se înserează inter alia semnătura clientului, sau, după caz, a avocatului.

Conform pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 158/2013, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege.

Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul

clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, cererea de apel depusă împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost semnat de avocatul Mihail Scrob, în baza mandatului avocatului seria MA nr.1159415 din 26 aprilie 2019 (f. d. 4, Vol.I).

Pe verso-ul mandatului avocatului seria MA nr.1159415 din 26 aprilie 2019, sunt consemnate expres drepturile avocatului, la rubrica „numele și prenumele clientului” este indicat „Railean Nadejda”, iar la rubrica „semnătura clientului” este aplicată semnătura olografă, fără a fi făcută mențiunea „în temeiul procurii nr.13700 din 20 iunie 2018” (f.d. 4/verso, Vol.I).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, procura nr.XXX, autentificată notarial de către Notarul Daniela Melnic, în data XX iunie XXX, prin care Emilia Railean o împuternicește pe Nadejda Railean cu dreptul de a fi reprezentantă în fața tuturor organelor de stat, administrative, politie, procuratură și instanțele judiciare ale Republicii Moldova, inclusiv judecătoriile de prima instanță, Curtea de Apel, Curtea Supremă de Justiție, să semneze și să înainteze cereri de chemare în judecată, cereri de apel și recurs, cu dreptul de a angaja avocat, etc, este valabilă pe un termen de 3 ani, adică până la data de 20 iunie 2021.

Cu referire la cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel nu a verificat faptul că, mandatul avocațional seria MA nr.1159415 din 26 aprilie 2019, semnat de Nadejda Railean, în baza procurii nr.XXX, autentificată notarial de către Notarul Daniela Melnic, în data XX iunie XXX la momentul depunerii cererii de apel era expirată, sau dacă există o altă procură valabilă la acel moment, și dacă avocatul a fost împuternicit să-i reprezinte interesele Emiliei Railean, în baza mandatului avocațional nominalizat mai sus.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu deduce din lucrările dosarului că cererea de apel a fost semnată și depusă de către o persoană care dispunea de împuterniciri legale la acel moment. Or, la momentul semnării și depunerii cererii de apel, la 02 iunie 2022, avocatul Mihail Scrob nu dispunea de dreptul de a efectua această acțiune procesuală în numele recurenteii în baza mandatului avocatului seria MA nr.1592464 din 15 martie 2021, fapt ce urma a atrage după sine, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, iar instanța de apel nu a verificat aceste circumstanțe și nu a stabilit dacă avocatul dispunea de împuterniciri.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, instanța de apel nu a verificat dacă acțiunea depusă și semnată la 28 mai 2019, de către Nadejda Railean, în interesele reclamantei Emiliei Railean, în temeiul procurii nr.XXX din XX iunie XXX, de o persoană împuternicită în mod corespunzător, în conformitate cu art. 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

Or, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că simpla anexare a procurii de reprezentare a persoanei fizice de către altă persoană fizică este insuficientă pentru ca cererea de chemare în judecată să fie admisă spre examinare și purcederea spre examinare în fond a acesteia.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă faptul că la cererea de chemare în judecată nu a fost anexată dovada care determină faptul că Nadejda Railean are un careva grad de rudenie cu Emilia Railean. Totodată, la

materialele cauzei nu a fost anexat un alt document care ar confirma că, Nadejda Railean este licențiată în drept.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că decizia instanței de apel necesită a fi casată cu trimiterea cauzei spre rejudecare, pentru o nouă judecare în ordine de apel, în alt complet de judecată, întrucât circumstanțele constatate denotă admiterea erorilor judiciare, care nu pot fi corectate de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Emilia Railean.

Se casează decizia din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Emilia Railean împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz”, intervenient accesoriu Cooperativa de Producție „Portal” privind obligarea reamplasării conductei de gaz, încasarea prejudiciului material, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi